วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน ปีที่22 ฉบับที่1 เดือน มค.-มิ.ย. 59

การศึกษารูปแบบลายพิมพ์ปากในการระบุเพศ
กรณีศึกษาประชากรในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม*

The Study of Lip Prints for Sex Determination:
Case Study in Muang District, Samut Songkhram Province Population

กิติวัฒนา ศรีวงศ์ **
พ.ต.ท. ดร.[illegible] ***

บทคัดย่อ

ลายพิมพ์ปาก (Lip prints) มีลักษณะเฉพาะบุคคล เช่นเดียวกับลายนิ้วมือ นำมาใช้ในการพิสูจน์ตัวบุคคลและการระบุเพศได้ การศึกษานี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะรูปแบบลายพิมพ์ปากและความแตกต่างเพื่อใช้ในการระบุเพศ ทำการศึกษาในประชากรกลุ่มตัวอย่าง เขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม อายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 130 คน โดยกลุ่มตัวอย่างมีคุณสมบัติดังนี้ ไม่มีความผิดปกติหรือความพิการบริเวณริมฝีปาก ไม่มีรอยโรคหรืออาการที่บ่งบอกถึงการอักเสบของโรคที่ริมฝีปาก ไม่มีบาดแผลหรือการบาดเจ็บที่ริมฝีปาก ไม่มีประวัติแพ้ต่อสิ่งกระตุ้น หรือประวัติแพ้ลิปสติก สร้างลายพิมพ์ปากโดยใช้ลิปสติกติดทนนาน เนื้อด้าน ไม่เป็นมันวาว ลอกลายด้วยเทคนิคเทปกาวใส และปิดลงบนกระดาษ ใช้การจำแนกรูปแบบลายพิมพ์ปากของ ซูซูกิและทซึชิฮาชิ (Suzuki &Tsuchihashi Lip print's classification) แบ่งลายพิมพ์ปากออกเป็น 6 ส่วน (quadrant) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป *SPSS for window version 16* ข้อมูลทั้งหมดนำเสนอเป็นความถี่ และ ร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ *Chi-Square Test* ที่ระดับนัยสำคัญ $p<0.05$

ผลการศึกษาพบว่า มีการกระจายตัวของรูปแบบลายพิมพ์ปากในทุกส่วนของริมฝีปาก แต่ละส่วนพบมากกว่า 1 รูปแบบ ไม่พบชนิด Type III ทั้งเพศชายและเพศหญิง และไม่พบลายพิมพ์ปากที่เหมือนกัน ลักษณะเด่นของเพศหญิง เป็นชนิด Type I ในQ1 (81.39%) ลักษณะเด่นของเพศชาย เป็นชนิด Type V ใน Q3 (70.65%) ในการระบุเพศ จะใช้บริเวณตรงกลางของริมฝีปากล่าง (Q5) ความกว้างขนาด 10 มิลลิเมตร เนื่องจากมีลักษณะร่องรอยของริมฝีปากส่วนนี้มากกว่าส่วนอื่น เพศหญิงพบลักษณะเด่นเป็นชนิด Type I และเพศชายพบลักษณะเด่นเป็นชนิด Type IV $p=0.000$ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ($p<0.05$) กลุ่มตัวอย่างเพศชาย ระบุเพศได้ถูกต้อง 61.364% และเพศหญิง ระบุเพศได้ถูกต้อง 90.698% ความแม่นยำในการระบุเพศด้วยลายพิมพ์ปาก คิดเป็น 80.769% ดังนั้น ลายพิมพ์ปาก จึงเป็นลักษณะเฉพาะบุคคลเช่นเดียวกับลายนิ้วมือ รอยที่ถูกทิ้งไว้ในสถานที่เกิดเหตุสามารถเชื่อมโยงไปยังผู้ต้องสงสัยได้ จึงเป็นโอกาสพัฒนาในการนำลายพิมพ์ปาก มาใช้เป็นเครื่องมือในการพิสูจน์ตัวบุคคลและระบุเพศในทางนิติวิทยาศาสตร์

---

*วิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** นักศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ